

**МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Назва курсу <i>Нормативний/вибірковий</i>	Інноваційні процеси в сучасній українській літературній мові
Ступінь освіти Бакалавр/магістр/доктор філософії Освітня програма	Бакалавр 014.01 Середня освіта. Українська мова і література
Рік викладання/ Семестр/ Курс (рік навчання)	2022,6 семестр / 3 курс
Викладач	Юрченко О.В
Профайл викладача	
Контактний тел.	0975070524
E-mail:	docent28051981@gmail.com
Сторінка курсу в ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького	http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=3685
Консультації	<i>Очні консультації:</i> згідно графіку роботи кафедри української мови <i>Онлайн-консультації:</i> через систему ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького.

1. АНОТАЦІЯ

Висока “неогенність” ХХ поч. ХХІ століття, “неологічний бум”, притаманний багатьом розвинутим мовам світу, зумовили створення особливої галузі лексикології – неології – науки про неологізми. Про це свідчать створені у США, Франції, Японії центри неології, які займаються науковим дослідженням новотворів, питаннями культури мови, стандартизації мови, організовують інформаційно-довідкову службу. Створюються словники неологізмів, здійснюється порівняння масивів неологізмів у різних мовах, встановлення тенденцій мовного розвитку, обговорення можливостей його планування тощо.

У сучасних умовах від учителя, його переконаності, професійної майстерності, ерудиції і мовної культури значною мірою залежить успішне розв’язання соціальних і культурних завдань. Спецкурс “Інноваційні процеси в сучасній українській мові” сприяє вивченню всієї повноти сучасного мовного життя в усій багатоманітності його проявів: у мові публіцистики і в художньому мовленні, в усному і писемному різновидах української мови, в суспільній та індивідуальній мовній практиці студентів. Діапазон цього вивчення широкий: починаючи від загальнотеоретичних особливостей класифікації новотворів, через розмаїтий фактичний матеріал – до усвідомленого сприймання і розуміння мовних явищ, породжуваних як внутрішньомовними, так і позамовними (екстралінгвальними) чинниками.

Курс “Інноваційні процеси в сучасній українській літературній мові” має неабияке пізнавальне та світоглядне значення. Він спирається майже на всі прослухані студентами лінгвістичні дисципліни і забезпечує їх теоретичне та практичне узагальнення. Лекційно-практичний спецкурс “Інноваційні процеси в сучасній українській літературній мові” найперше пов’язаний з основною лінгвістичною дисципліною “Сучасна українська літературна мова”, засвоєння якої протягом чотирьох років навчання спрямоване на оволодіння студентами фонетичних, лексичних, морфологічних та синтаксичних норм. Спецкурс тісно пов’язаний із рядом дисциплін, зокрема “Стилістикою української мови”, “Лінгвістичним аналізом тексту”, “Лексикологією”, “Історією української літературної мови”. Опираючись на набуті під час вивчення згаданих дисциплін знання, узагальнюючи та поглиблюючи їх, студенти вчаться висвітлювати природу неологізмів, виявляти специфіку нестандартних утворень.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Мета навчальної дисципліни полягає у розкритті наукових основ вивчення неологічної лексики, висвітленні найважливіших понять і загальних тенденцій розвитку мови, у вдосконаленні культури мови майбутніх вчителів.

Завдання:

- поглибити знання студентів із теорії дослідження оказіональної лексики, загальних та індивідуальних тенденцій оказіонального словотворення;
- формувати навички виявлення й опису структурно-семантичних особливостей новотворів засобами словотвірного та лінгвостилістичного аналізу;
- сприяти поглибленому осмисленню студентами текстотворчих властивостей мови, навчаючи встановлювати взаємовідношення новотворів з іншими словами у структурі тексту, зіставляти та порівнювати їх з узуальними лексемами;
- розвивати вміння комунікативно-стилістичного аналізу.

Методи навчання та методи контролю

Освітній компонент передбачає викладання навчального матеріалу з використанням таких методів: **словесних** – у формі лекцій, навчальних дискусій; **наочних** – презентацій, ілюстрування; **практичних** – конспектування лекцій, тезування новітніх положень навчально-методичних та науково-критичних праць, спостереження й аналізу мовних фактів, тренувальних вправ.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача освіти до виконання конкретної роботи. Форми проведення поточного контролю: розв’язання суджень, тестові завдання, усне опитування.

Проміжний контроль відбувається у вигляді тестів.

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

1. Загальні компетентності:

ЗК 4 здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

ЗК 7 здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

2. Фахові компетентності

ФК 11 Здатність вільно володіти українською мовою, адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової і міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах;

ФК 19 Володіння глибинними знаннями зі стилістики, лексикології та інших розділів мовознавчої науки і визначати сучасний стан розвитку мовознавства та наукові досягнення в дослідженні окремих аспектів української мови; здатність визначати й розуміти інноваційні процеси в розвитку мови.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 3. Знає основні функції й закони розвитку мови як суспільного явища, різномірну (системну) організацію української мови та її норми, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності;

ПРН 11. Орієнтується в актуальних проблемах вивчення мови й літератури, інноваціях в освітньому процесі;

ПРН 14. Володіє комунікативною мовленнєвою компетентністю з української мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатний вдосконалювати та підвищувати власний компетентнісний рівень.

5. ОБСЯГ КУРСУ

Вид заняття	лекції	практичні заняття	самостійна робота
Кількість годин	20	40	90

6. ПОЛІТИКИ КУРСУ

Політика академічної поведінки та етики:

- Не пропускати та не запізнюватися на заняття за розкладом;
- Вчасно виконувати завдання семінарів та питань самостійної роботи;
- Вчасно та самостійно виконувати контрольні-модульні завдання

7. СТРУКТУРА КУРСУ

7.1 СТРУКТУРА КУРСУ (ЗАГАЛЬНА)

Кількість годин	Тема	Форма діяльності (заняття, кількість годин)	Література	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
БЛОК 1. ДИНАМІКА ЛЕКСИЧНОГО СКЛАДУ СУЛМ						
13	Тема 1. Семантичні процеси в лексичній системі української мови	Лекція (2 год) Практичне заняття (4 год.) Самостійна робота (7 год.)	1,2,3, 4,5			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
13	Тема 2. Експресивна своєрідність новотворів	Практичне заняття (4 год.) Самостійна робота (7 год.) Лекція (2 год)	1,2,3, 4,5			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)

13	Тема 3. Новотвори відфраземного творення	Лекція (2 год) Практичне заняття (4 год.) Самостійна робота (7 год.)	1,2,3, 4,5			впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
13	Тема 4. Мовна норма і мовний смак	Лекція (2 год) Практичне заняття (4 год.) Самостійна робота (7 год.)				
13	Тема 5. Семантика і структура складних новотворів	Практичне заняття (4 год.) Самостійна робота (7 год.) Лекція (2 год)	1,2,3, 4,5			впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
13	Тема 6. Узуалізація індивідуальних інновацій	Практичне заняття (4 год.) Самостійна робота (7 год.) Лекція (2 год)	1, 2, 4, 5			впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
14	Тема 7. Одиничні оказіоналізми та каскади авторських неологізмів у періодиці. Журналістська гра зі словом.	Лекція (2 год) Практичне заняття (4 год.) Самостійна робота (8 год.)	1, 2, 4			впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
14	Тема 8. Суспільно-політична і соціально-економічна лексика.	Лекція (2 год) Практичне заняття (4 год.) Самостійна робота (8 год.)	1, 2, 5			впродовж першого навчального семестру (другий

						періодичний контроль)
12	Тема 9. Спортивна термінологія і лексика	Лекція (2 год) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (8 год.)	1, 3,4,5			впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
12	Тема 10. Науково-технічна термінологія	Лекція (2год) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (8 год.)	3,4,5,			впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
10	Тема 11. Лексичні одиниці з галузі культури і мистецтва	Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (8 год.)	1,2,3, 4,5			впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
10	Тема 12. Конфесійна і побутова лексика	Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (8 год.)	1,2,3, 4,5			впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)

7.2. СХЕМА КУРСУ (ЛЕКЦІЙНИЙ БЛОК)

Тема лекції	Зміст лекції
Тема 1. Семантичні процеси в лексичній системі української мови	Поняття внутрішньослівної семантичної деривації. Семантизація на основі різних типів перейменувань. Стилiстичне призначення семантичних оказіоналізмів.

Тема 2. Експресивна своєрідність новотворів	Мовленнєва і мовна експресивність. Слабкий, помірний та сильний ступені вияву експресивності. Інновації, які свідчать про якісні зміни в семантичній структурі слова. Інновації, утворені з порушенням словотвірних норм. Ступінь експресивності, притаманний потенційним новотворам.
Тема 3. Новотвори відфраземного творення	Традиційний мовний зворот і модифікований фразеологізм. Фразеологічна контамінація. Як можуть у виразах нетрадиційних проступати риси загальновживаних стійких словосполучень.
Тема 4. Мовна норма і мовний смак	Динаміка мовної норми. Експресивність новотворів. Проблема надмірного вживання іншомовних слів у мові українських ЗМІ. Жаргонізми у мові ЗМІ. Проблема їх естетичної доцільності.
Тема 5. Семантика і структура складних новотворів	Оказіоналізми, утворені за допомогою композиції основ. Юкстапозитні нормативні та ненормативні утворення. Телескопія або контамінація. Експресивні властивості контаминативних утворень.
Тема 6. Узуалізація індивідуальних інновацій	Індивідуально-авторське словотворення. Несподівані входження як наслідок соціальної апробації. Відмінність штучної і природної номінації. Узуалізація у значенні набуття номінативною одиницею ознаки відтворюваності та її наслідки. Шляхи створення і входження слова в узус. Відмінність штучної і природної номінації / узуалізації. Штучна номінація як усвідомлений підхід до okazіональної номінації та відбору номінативних варіантів, прагнення до разового закріплення обраного варіанта як загальної норми. Природна номінація як мимовільне створення okazіоналізмів.
Тема 7. Одиначні okazіоналізми та каскади авторських неологізмів у періодиці. Журналістська гра зі словом.	Стилістичні функції okazіоналізмів у тексті. “Нагнітання”, каскади неузуальних слів у тексті. Засоби здійснення каламбурної гри зі словом.
Тема 8. Суспільно-політична і соціально-економічна лексика.	Нові терміни на позначення різноманітних партій, рухів, угруповань тощо. Тематичні групи суспільно-політичних лексем. Кодифіковані економічні терміни

	іншомовного походження. Причини появи численних запозичень із інших мов. Етапи засвоєння іншомовного слова: 1) Початковий етап – вживання іншомовного слова в тексті, у його первинній орфографічній (а в усному мовленні – фонетичній) і граматичній формі, без трансформації і транскрипції, у функції своєрідного вкраплення. 2) Другий етап – пристосування до системи приймаючої мови: транслітерація або транскрипція, віднесення до відповідних частин мови і т. ін. 3) Коли носії мови перестають відчувати незвичайність іншомовного слова, воно втрачає супроводжувальні сигнали і коментарі й починає вживатися “на рівних” з іншими словами мови. 4) Адаптація іншомовного слова може проходити ще один етап – втрати жанрово-стилістичних, ситуативних і соціальних особливостей. 5) Реєстрація іншомовного слова у тлумачному словнику – заключний етап його засвоєння.
Тема 9. Спортивна термінологія і лексика	Мовні та позамовні чинники появи нових слів спортивної тематики. Джерела поповнення мовних інновацій такої тематики. Перспективи збагачення словника української мови спортивними термінами іншомовного походження.
Тема 10. Науково-технічна термінологія	Збагачення сучасного термінологічного словника української мови. Інтернаціоналізація термінології. Мова інформаційних технологій.

7.3. СХЕМА КУРСУ (ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ)

Тема практичного заняття	Зміст практичного заняття
Тема 1. Семантичні процеси в лексичній системі української мови	Поняття внутрішньослівної семантичної деривації. Семантизація на основі різних типів перейменувань. Стилiстичне призначення семантичних okazіоналізмів.

Тема 2. Експресивна своєрідність новотворів	Мовленнєва і мовна експресивність. Слабкий , помірний та сильний ступені вияву експресивності. Інновації, які свідчать про якісні зміни в семантичній структурі слова. Інновації, утворені з порушенням словотвірних норм. Ступінь експресивності, притаманний потенційним новотворам.
Тема 3. Новотвори відфраземного творення	Традиційний мовний зворот і модифікований фразеологізм. Фразеологічна контамінація. Як можуть у виразах нетрадиційних проступати риси загальноновживаних стійких словосполучень.
Тема 4. Мовна норма і мовний смак	Динаміка мовної норми. Експресивність новотворів. Проблема надмірного вживання іншомовних слів у мові українських ЗМІ. Жаргонізми у мові ЗМІ. Проблема їх естетичної доцільності.
Тема 5. Семантика і структура складних новотворів	Оказіоналізми, утворені за допомогою композиції основ. Юкстапозитні нормативні та ненормативні утворення. Телескопія або контамінація. Експресивні властивості контамінативних утворень.
Тема 6. Узуалізація індивідуальних інновацій	Індивідуально-авторське словотворення. Несподівані входження як наслідок соціальної апробації. Відмінність штучної і природної номінації. Узуалізація у значенні набуття номінативною одиницею ознаки відтворюваності та її наслідки. Шляхи створення і входження слова в узус. Відмінність штучної і природної номінації / узуалізації. Штучна номінація як усвідомлений підхід до okazіональної номінації та відбору номінативних варіантів, прагнення до разового закріплення обраного варіанта як загальної

	норми. Природна номінація як мимовільне створення okazіоналізмів.
Тема 7. Одиначні okazіоналізми та каскади авторських неологізмів у періодиці. Журналістська гра зі словом.	Стилiстичні функції okazіоналізмів у тексті. “Нагнітання“, каскади неузальних слів у тексті. Засоби здійснення каламбурної гри зі словом.
Тема 8. Суспільно-політична і соціально-економічна лексика.	Нові терміни на позначення різноманітних партій, рухів, угруповань тощо. Тематичні групи суспільно-політичних лексем. Кодифіковані економічні терміни іншомовного походження. Причини появи численних запозичень із інших мов. Етапи засвоєння іншомовного слова: 1) Початковий етап – вживання іншомовного слова в тексті, у його первинній орфографічній (а в усному мовленні – фонетичній) і граматичній формі, без трансформації і транскрипції, у функції своєрідного вкраплення. 2) Другий етап – пристосування до системи приймаючої мови: транслітерація або транскрипція, віднесення до відповідних частин мови і т. ін. 3) Коли носії мови перестають відчувати незвичайність іншомовного слова, воно втрачає супроводжувальні сигнали і коментарі й починає вживатися “на рівних” з іншими словами мови. 4) Адаптація іншомовного слова може проходити ще один етап – втрати жанрово-стилiстичних, ситуативних і соціальних особливостей. 5) Реєстрація іншомовного слова у тлумачному словнику – заключний етап його засвоєння.
Тема 9. Спортивна термінологія і лексика	Мовні та позамовні чинники появи нових слів спортивної тематики. Джерела поповнення мовних інновацій такої тематики. Перспективи

	збагачення словника української мови спортивними термінами іншомовного походження.
Тема 10. Науково-технічна термінологія	Збагачення сучасного термінологічного словника української мови. Інтернаціоналізація термінології. Мова інформаційних технологій.
Тема 11. Лексичні одиниці з галузі культури і мистецтва	Етранжизми та як вони впливають на культуру мови. Тематичні групи етранжизмів.
Тема 12. Конфесійна і побутова лексика	Поняття конфесійної лексики. З якими екстралінгвальними чинниками пов'язується наявність значної кількості конфесійних неолексем. Причини постійного оновлення словникового складу конфесійної та побутової лексики.

10.3 СХЕМА КУРСУ (ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ)

Тема для самостійного опрацювання	Зміст теми
Тема 1. Семантичні процеси в лексичній системі української мови	Поняття внутрішньослівної семантичної деривації. Семантизація на основі різних типів перейменувань. Стилiстичне призначення семантичних оказіоналізмів.
Тема 2. Експресивна своєрідність новотворів	Мовленнєва і мовна експресивність. Слабкий , помірний та сильний ступені вияву експресивності. Інновації, які свідчать про якісні зміни в семантичній структурі слова. Інновації, утворені з порушенням словотвірних норм. Ступінь експресивності, притаманний потенційним новотворам.

Тема 3. Новотвори відфраземного творення	Традиційний мовний зворот і модифікований фразеологізм. Фразеологічна контамінація. Як можуть у виразах нетрадиційних проступати риси загальноновживаних стійких словосполучень.
Тема 4. Мовна норма і мовний смак	Динаміка мовної норми. Експресивність новотворів. Проблема надмірного вживання іншомовних слів у мові українських ЗМІ. Жаргонізми у мові ЗМІ. Проблема їх естетичної доцільності.
Тема 5. Семантика і структура складних новотворів	Оказіоналізми, утворені за допомогою композиції основ. Юкстапозитні нормативні та ненормативні утворення. Телескопія або контамінація. Експресивні властивості контаминативних утворень.
Тема 6. Узуалізація індивідуальних інновацій	Індивідуально-авторське словотворення. Несподівані входження як наслідок соціальної апробації. Відмінність штучної і природної номінації. Узуалізація у значенні набуття номінативною одиницею ознаки відтворюваності та її наслідки. Шляхи створення і входження слова в узус. Відмінність штучної і природної номінації / узуалізації. Штучна номінація як усвідомлений підхід до okazіональної номінації та відбору номінативних варіантів, прагнення до разового закріплення обраного варіанта як загальної норми. Природна номінація як мимовільне створення okazіоналізмів.
Тема 7. Одиничні okazіоналізми та каскади авторських неологізмів у періодиці. Журналістська гра зі словом.	Стилістичні функції okazіоналізмів у тексті. “Нагнітання“, каскади неузуальних слів у тексті. Засоби здійснення каламбурної гри зі словом.

Тема 8. Суспільно-політична і соціально-економічна лексика.	Нові терміни на позначення різноманітних партій, рухів, угруповань тощо. Тематичні групи суспільно-політичних лексем. Кодифіковані економічні терміни іншомовного походження. Причини появи численних запозичень із інших мов. Етапи засвоєння іншомовного слова: 1) Початковий етап – вживання іншомовного слова в тексті, у його первинній орфографічній (а в усному мовленні – фонетичній) і граматичній формі, без трансформації і транскрипції, у функції своєрідного вкраплення. 2) Другий етап – пристосування до системи приймаючої мови: транслітерація або транскрипція, віднесення до відповідних частин мови і т. ін. 3) Коли носії мови перестають відчувати незвичайність іншомовного слова, воно втрачає супроводжувальні сигнали і коментарі й починає вживатися “на рівних” з іншими словами мови. 4) Адаптація іншомовного слова може проходити ще один етап – втрати жанрово-стилістичних, ситуативних і соціальних особливостей. 5) Реєстрація іншомовного слова у тлумачному словнику – заключний етап його засвоєння.
Тема 9. Спортивна термінологія і лексика	Мовні та позамовні чинники появи нових слів спортивної тематики. Джерела поповнення мовних інновацій такої тематики. Перспективи збагачення словника української мови спортивними термінами іншомовного походження.
Тема 10. Науково-технічна термінологія	Збагачення сучасного термінологічного словника української мови. Інтернаціоналізація термінології. Мова інформаційних технологій.

Тема 11. Лексичні одиниці з галузі культури і мистецтва	Етранжизми та як вони впливають на культуру мови. Тематичні групи етранжизмів.
Тема 12. Конфесійна і побутова лексика	Поняття конфесійної лексики. З якими екстралінгвальними чинниками пов'язується наявність значної кількості конфесійних неолексем. Причини постійного оновлення словникового складу конфесійної та побутової лексики.

8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Загальна система оцінювання курсу	За семестр з курсу дисципліни проводяться два періодичні контролі (ПКР), результати яких є складником результатів контрольних точок першої (КТ1) і другої (КТ2). Результати контрольної точки (КТ) є сумою поточного (ПК) і періодичного контролю (ПКР): $КТ = ПК + ПКР$. Максимальна кількість балів за контрольну точку (КТ) складає 50 балів. Максимальна кількість балів за періодичний контроль (ПКР) становить 60 % від максимальної кількості балів за контрольну точку (КТ), тобто 30 балів. А 40 % балів, тобто решта балів контрольної точки, є бали за поточний контроль, а саме 20 балів. Результати поточного контролю обчислюються як середньозважена оцінок (X_{cp}) за діяльність студента на практичних (семінарських) заняттях, що входять в число певної контрольної точки. Для трансферу середньозваженої оцінки (X_{cp}) в бали, що входять до 40 % балів контрольної точки (КТ), треба скористатися формулою: $ПК = (X_{cp}) * 20 / 5$. Таким чином, якщо за поточний контроль (ПК) видів діяльності студента на всіх заняттях $X_{cp} = 4.1$ бали, які були до періодичного контролю (ПКР), то їх перерахування на 20 балів здійснюється так: $ПК = 4.1 * 20 / 5 = 4.1 * 4 = 16.4 // 16$ (балів). За періодичний контроль (ПКР) студентом отримано 30 балів. Тоді за контрольну точку (КТ) буде отримано $КТ = ПК + ПКР = 16 + 30 = 46$ (балів). Студент має право на підвищення результату тільки одного періодичного контролю (ПКР) протягом двох тижнів після його складання у випадку отримання незадовільної оцінки. Якщо підсумковим контролем вивчення дисципліни є диференційований або недиференційований залік, то набраних таким чином 60 і більше балів достатньо для його зарахування. Якщо підсумковим контролем є екзамен, на його складання надається 100 балів за виконання тестів (або задач

	чи завдань іншого виду). Загальний рейтинг з дисципліни (ЗР) складається з суми балів (Е), отриманих на екзамені, і підсумкової оцінки (ПО) та ділиться навпіл. $ЗР = (ПО + Е) / 2$
Практичні заняття	«5» – студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі розрахункові / тестові завдання. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями. «4» – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових / тестових завдань. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями. «3» – студент в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину розрахункових / тестових завдань. Має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків. «2» – студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив окремі розрахункові / тестові завдання. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент, який навчається стабільно на «відмінні» оцінки і саме такі оцінки має за періодичні контролю, накопичує впродовж вивчення навчального курсу 90 і більше балів, має право не складати екзамен з даної дисципліни. Студент зобов'язаний відпрацювати всі пропущені семінарські заняття протягом двох тижнів. Невідпрацьовані заняття (невиконання навчального плану) є підставою для недопущення студента до підсумкового контролю.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Алефиренко Н. Ф. Поэтическая энергия слова. Синергетика языка, сознания и культуры / Н. Ф. Алефиренко. – М.: Academia, 2002. – 394 с.
2. Богдан С. К. Мовний етикет українців: Традиції і сучасність / С. К. Богдан. – К.: Рідна мова, 1998. – 475 с.
3. Земская Е. А. Словообразование как деятельность / Е. А. Земская. – [2-е изд.]. – М.: Ком книга, 2005. – 224 с.
4. Колоїз Ж. В. Українська okazіональна деривація / Ж. В. Колоїз. – К.: Акцент, 2007. – 310 с.
5. Лексико-грамматические инновации в современных славянских языках: Материалы IV Международной научной конференции. Днепропетровск, 9 – 10 апреля 2009 г. // Составитель Т. С. Пристайко. – Д.: Пороги, 2009. – 424 с.
6. Мазурик Д. Українська неологічна традиція / Д. Мазурик // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – 2004. – Вип. 34, ч. 1. – С. 219 – 225.
7. Нелюба А. Лексико-словотвірні інновації (1983 - 2003): словник / А. Нелюба. – Х.: ХНУ, 2004. – 136 с.
8. Новиков Вл. Новый словарь модных слов / Вл. Новиков. – М.: АСТ: Зебра Е, 2008. – 192 с.
9. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми / О. О. Селіванова. – Полтава: Довкілля – К. 2008. – 712 с.
10. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: Термінологічна енциклопедія / О. Селіванова. – Полтава: Довкілля-К, 2006. – 716 с.
11. Стишов О. А. Основні тенденції словотвору в мові українських засобів масової інформації // Стишов О. А. Українська лексика кінця ХХ століття: (на матеріалі мови засобів мас. інформації) / О. А. Стишов. – [2-е вид., переробл.]. – К.: Пугач, 2005. – 388 с.
12. Стишов О. А. Українська лексика кінця ХХ століття (на матеріалі мови засобів масової інформації) / О. А. Стишов. – К.: Пугач, 2005. – 388 с.

ДОПОМІЖНА ЛІТЕРАТУРА

1. Ажнюк Б. М. Мовні зміни на тлі деколонізації та глобалізації / Б. М. Ажнюк // Мовознавство. – 2001. - № 3. – С. 48 – 54.
2. Баранник Д. Х. Українська мова на межі століть / Д. Х. Баранник // Мовознавство. – 2001. - № 3. – С. 40 – 47.
3. Бацевич Ф. С. Прямий спортивний телерепортаж як мовленнєвий жанр теледискурсу // Ф. С. Бацевич. Вступ до лінгвістичної генології. – К.: Академія, 2006. – С. 167 – 213.
4. Даниленко Л. І. Лексико-семантичні інновації в сучасній чеській мові / Л. І. Даниленко // Мовознавство. – 2001. - № 3. – С. 104 – 112.
5. Карпіловська Є. А. Вплив інновацій на стабільність мовної системи: регулятори системної рівноваги / Є. А. Карпіловська // Мовознавство – 2008. - № 2 – 3. – С. 148 – 158.
6. Кислюк Л. Функціонування та словотвірний потенціал неозапозичень у сучасній українській мові / Л. Кислюк // Вісник Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Філологія. – 2007. – Випуск 15 – 18. – С. 228 – 231.
7. Колоїз Ж. В. Українська okazіональна деривація: [монографія] / Ж. В. Колоїз. – К.: Акцент, 2007. – 310 с.
8. Мазурик Д. В. Інноваційні процеси в лексиці сучасної української літературної мови (90-ті роки ХХ ст.): автореф. дис. ...канд. філол. наук: 10.02.01 «Українська мова» / Д. В. Мазурик. – Львів, 2002. – 21 с.

9. Мізін К. І. Психолінгвістичний моніторинг чи соціологічний моніторинг? Епістемологічні пошуки аксіологічної фразеології (на матеріалі компаративної фразеології) / К. І. Мізін // Мовознавство. - № 1. – 2008. – С. 67 – 79.
10. Мінчак Г. Б. Конотативна семантика сучасних ідеологічно забарвлених номінативних одиниць (на матеріалі української преси 90-х років XX століття): автореф. дис. ...канд. філол. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова» / Г. Б. Мінчак. – К., 2003. – 20 с.
11. Тараненко О. О. Колоквіалізація, субстандартизація та вульгаризація як характерні явища стилістики сучасної української мови (з кінця 1980-х рр.) / О. О. Тараненко // Мовознавство. – 2002. - № 4 – 5. – С. 33 - 39.
12. Токарев Г. В. Семиотика: [учеб. пособие] / Г. В. Токарев – Тула: Узд-во Тульского гос. пед. ун-та им. Л. Н. Толстого, 2007. – 147 с.
13. Хруцкая Н. В. Конкуренция сосуществующих вариантов языковых единиц в процессе эволюции литературной нормы (лингвопрогностический аспект) / Н. В. Хруцкая. – К., 2008. – С. 164 – 230.
14. Шаховский В. И. Какими словами «оплодотворяют» людей российские СМИ? / В. И. Шаховский // Русистика. – 2007. - № 7. – С. 29 – 32.
15. Шишков А. С. Славянорусский корнеслов / А. С. Шишков. – Фонд славянской письменности и культуры. – Спб, 2002. – 270 с.

Інформаційні ресурси

1. Нова Мова (<http://novamova.com.ua>)
2. Лінгур (<http://linguist.univ.kiev.ua>)
3. Електронна бібліотека Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua/eb>)
4. Лінгвістичний портал (<http://proling.com>)
5. Тезаурус української мови (<http://www.geocities.com/hommahchorny/hl.html>)
6. Українська мова (<http://www.ussr.to/ALL/tishkovets/movva>)
7. Тлумачний словник української мови (<http://vwww.unicorne.org/dictionnaireUkrainien/>).